

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΑΞΗ: Β' ΕΠΑΛ

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΣΩΣΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΡΙΕΡΑΣ

Από τις πιο σημαντικές επιλογές, αν όχι οι πιο σημαντικές, της ζωής μας είναι αυτές που αφορούν το επάγγελμα και την καριέρα μας. Δυστυχώς, αυτές τις επιλογές είμαστε αναγκασμένοι να τις κάνουμε σε ηλικία που δεν διαθέτουμε την ωριμότητα, δηλαδή τη γνώση, την εμπειρία, αλλά και την αυτογνωσία που απαιτούν. Ταυτόχρονα, το ζήτημα αυτό γίνεται ακόμη πιο σοβαρό αν λάβουμε υπόψη μας ότι, συνήθως, είναι δύσκολο να διορθώσουμε την επιλογή που έχουμε κάνει όταν αντιληφθούμε ότι ήταν λάθος, διότι οι δυνατότητες είναι περιορισμένες και η επένδυση σε χρόνο και σε άλλα που έχουμε ήδη κάνει κοστίζει αρκετά.

Για να ορίσουμε σωστά το πρόβλημα στη συγκεκριμένη περίπτωση, πρέπει να σκεφτούμε όσο γίνεται πιο αναλυτικά το τι αξίζει για εμάς από ένα επάγγελμα ή μια καριέρα. Βασικά ερωτήματα που μπορούμε να θέσουμε εδώ είναι: Ποιες ανάγκες μου θα ήθελα να ικανοποιεί το επάγγελμα ή η καριέρα μου; Για ποιους λόγους θα ήμουν πλήρως ευχαριστημένος από το επάγγελμα ή την καριέρα μου; Ασφαλώς, όλοι είμαστε υποχρεωμένοι να εργαστούμε για το εισόδημα, το οποίο προσδιορίζει την ποιότητα της προσωπικής μας ζωής και αυτής όσων εξαρτώνται οικονομικά από εμάς, αφού μέσω των χρημάτων ικανοποιούμε αρκετές ανάγκες μας. Όμως, η εργασία μας μπορεί να ικανοποιεί ή να μην ικανοποιεί και άλλες ανάγκες μας που συνδέονται με την καλή ζωή, όπως την ανάγκη για σιγουριά, για ανεξαρτησία, για ελευθερία πρωτοβουλιών, για κοινωνική αναγνώριση, για αυτοεκτίμηση και αυτοσεβασμό, για ελεύθερο χρόνο, για ψυχική γαλήνη και ηρεμία, για δημιουργία και πρόκληση, για επίτευξη αποτελεσμάτων, για συνεχή μάθηση και ανάπτυξη, για εξουσία, για άσκηση δύναμης ή επιρροής σε άλλους, για κοινωνική προσφορά και αλtruισμό, για επαφή και σχέσεις με άλλους ανθρώπους και πιθανόν άλλες πολλές.

Ένα δεύτερο ερώτημα που πρέπει να απαντήσει κανείς, το ίδιο σοβαρά όπως και το προηγούμενο, είναι το τι είδους εργασία μάς αρέσει - θα έλεγα, ακόμη καλύτερα, μας παθιάζει- να κάνουμε. Αυτό το ερώτημα είναι ιδιαίτερα κρίσιμο για δύο πολύ σημαντικούς λόγους. Πρώτον, διότι η εργασία και η καριέρα μας, αν αφαιρέσουμε τον χρόνο του ύπνου μας, είναι περίπου η μισή μας ζωή. Συνεπώς, το να κάνουμε μια εργασία, που το περιεχόμενο της θα μας κάνει να εργαζόμαστε ευχάριστα και να το απολαμβάνουμε, αποτελεί μια κρίσιμη παράμετρο για να ζήσουμε όπως θέλουμε. Το κινέζικο ρητό που υποστηρίζει ότι «αν κάνεις τη δουλειά σου χόμπι, είναι σαν να μη δουλεύεις ποτέ στη ζωή σου» έχει μια μεγάλη δόση αλήθειας. Δεύτερος ουσιαστικός λόγος είναι το γεγονός ότι, αν επιλέξουμε να κάνουμε κάτι που μας ευχαριστεί ή μας παθιάζει, έχουμε τη διάθεση να το κάνουμε πολύ καλά και συνεπώς να διακριθούμε, να αναγνωριστούμε και να ανταμειφθούμε ανάλογα.

Ένα τρίτο ερώτημα για τη σωστή επιλογή του επαγγέλματος μας είναι να εντοπίσουμε το τι μπορούμε -με βάση τις κλίσεις, τις ικανότητες να κάνουμε πολύ καλά. Για παράδειγμα, εγώ, επειδή είμαι τσαπατσούλης, δεν θα μπορούσα ποτέ να γίνω καλός λογιστής ή, επειδή δεν έχω καλό «αυτί», δεν θα μπορούσα να γίνω άριστος διερμηνέας. Για να απαντήσουμε σε όλα τα προηγούμενα ερωτήματα, απαιτείται αυτογνωσία, κατανόηση των αναγκών και του χαρακτήρα μας, των αξιών μας, των ισχυρών και ασθενών στοιχείων μας, των δυνατοτήτων, των αδυναμιών μας και των κλίσεων μας. Αυτό, για να το επιτύχουμε, χρειάζεται να αφιερώσουμε αρκετό χρόνο στον αυτοστοχασμό. Επίσης, γι' αυτή την τόσο σημαντική στιγμή της ζωής μας, μπορούμε και οφείλουμε να ζητήσουμε βοήθεια από αυτούς που μας γνωρίζουν καλά, αλλά και από ειδικούς, συνήθως ψυχομέτρους, που

διαθέτουν διαγνωστικά εργαλεία (π.χ. τεστ προσωπικότητας και ικανοτήτων), τα οποία τούς επιτρέπουν να μας ενισχύσουν την αυτογνωσία και να μας βοηθήσουν να προσεγγίσουμε καλύτερα τα παραπάνω ερωτήματα [...]

Δημήτρης Μπουραντάς, Επί σκηνης χωρίς πρόβα, Εκδόσεις Πατάκη, 2010

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A1. Ποια είναι, κατά την άποψη του συγγραφέα, η βασική προϋπόθεση προκειμένου κάποιος να επιλέξει ορθά το μελλοντικό του επάγγελμα; Να απαντήσετε σε μια παράγραφο 60 λέξεων. **Μονάδες 10**

B1. Να προσδιορίσετε το είδος της σύνταξης στην παρακάτω φράση του κειμένου και να την τρέψετε στο άλλο είδος. «Αυτό, για να το επιτύχουμε, χρειάζεται να αφιερώσουμε αρκετό χρόνο στον αυτοστοχασμό.» **Μονάδες 5**

B2.. Να βρείτε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου του κειμένου. **Μονάδες 5**

B3. Να βρείτε από ένα συνώνυμο για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: Αναγκασμένοι, αναλυτικά, αναγνώριση, διάθεση, αυτοστοχασμό. **Μονάδες 5**

Γ. Ως τελειόφοιτος μαθητής του Λυκείου, προβληματίζεσαι ιδιαίτερα για την επιλογή του επαγγέλματός σου. Αποφασίζεις έτσι, να γράψεις μια επιστολή στον φίλο σου που ζει στο εξωτερικό και μοιράζεσαι μαζί του τις σκέψεις σου για τη σοβαρότητα αυτής της επιλογής αλλά και τα κριτήρια που θεωρείς ότι πρέπει να λάβεις υπόψη σου πριν πάρεις αυτήν την απόφαση. (200-250λέξεις). **Μονάδες 25**

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΕΝΗΣ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΕΑΣ - ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο Αναστάσης είναι ένας νέος που ζει στην Αθήνα στα μέσα της δεκαετίας του 1950, ο οποίος νιώθει ξεκομμένος από την οικογένεια και τον κοινωνικό του περίγυρο. Σε αυτό το απόσπασμα από Τα μηχανάκια, την πρώτη συλλογή διηγημάτων του μεταπολεμικού πεζογράφου Μένη Κουμανταρέα, ο Αναστάσης αποφασίζει να ψάξει για δουλειά.

Την άλλη μέρα ξύπνησε πρωί, ελαφρύς σαν πούπουλο. Πλύθηκε, ντύθηκε, άρπαξε μια φέτα βουτυρωμένο ψωμί και χύθηκε στους δρόμους. Περιπάτησε με το κεφάλι ψηλά, χαμογέλασε στο φούρναρη που τον καλημέρισε κι έστειλε στον κουρέα του ένα φιλικό χαιρετισμό - γρήγορα θα τον είχε πάλι πελάτη. Βάδισε κάμποσο, ώσπου βγήκε στη λεωφόρο. Τα δέντρα εκεί πρασίνιζαν, κουρεμένα και φυτεμένα με τάξη πάνω στο πεζοδρόμιο, κρατώντας το ένα τον ώμο τ' αλλουνού, σαν στοιχισμένοι μαθητές την ώρα της γυμναστικής. Χάρηκε που ο δρόμος στις γωνιές δεν είχε αποθηκέψει σκουπίδια. Φαντάστηκε τους σκουπιδιάρηδες άγγελους να δροσίζουν το πρόσωπο της πολιτείας με φρέσκο ποτιστικό νερό. Το φως της μέρας ήταν πεντακάθαρο, λες και το είχαν αλλάξει σήμερα. Περνούσε πάνω στο μάγουλο του δρόμου σαν ακονισμένο ξυράφι. Τ' αυτοκίνητα φαρδιά, με καλογουαλισμένα φτερά και συντηρημένες λαμαρίνες, κυλούσαν πάνω στην άσφαλτο χωρίς να την πληγώνουν. Κι ο τροχάιος στη μέση του δρόμου με την κολλαρισμένη στολή του, το κράνος του που φεγγοβολούσε, φαινόταν να πιάνει τ' αυτοκίνητα από μιαν αόρατη κλωστή. Ως κι οι κοπέλες ήταν διαφορετικές σήμερα, ξυπνημένες θαρρείς από ύπνο θανάτου που τις είχε σκεπάσει με καινούριο πρόσωπο. Τ' αγόρια είχαν παντελόνια στην τρίχα κι έναν αέρα αυτοπεποίθησης. Άλλοι κρατούσαν την τσάντα του σχολείου, κι άλλοι τα σύνεργα της δουλειάς, οι εργάτες

το κολατσό τους τυλιγμένο σε μια πετσέτα. Κι οι γέροι είχαν έναν τρόπο να τον κοιτάζουν λες κι ακόμα θυμόντουσαν πως είχαν περάσει από νεόι.

Ο Αναστάσης πήδησε σ' ένα λεωφορείο. Χαμογέλασε στον εισπράχτορα που του έκοψε εισιτήριο και του έδωσε μια θέση που περίσσευε. Απ' το παράθυρο τα σπίτια, με τα σεντόνια γεμάτα ύπνο ακόμα, έφευγαν προς τα πίσω. Ο ήλιος τα τίνιζε με τις άταχτες αχτίδες του. Ένα μικρό αγόρι φάνηκε να κυνηγά το λεωφορείο. Όχι για να το προφτάσει στη στάση, μα για να πηδήξει στον προφυλακτήρα. Όταν κατόρθωσε να το φτάσει και να κρεμαστεί, ο εισπράχτορας σηκώθηκε από τη θέση του και του χτύπησε θυμωμένα το τζάμι. «Μπρος, δίνε του». Το παιδί έμεινε για λίγο κοιτάζοντας τον εισπράχτορα. Τα χέρια του ήταν πολύ λιγνά, το πρόσωπό του χλομό, κρατιόταν με κόπο. Έπειτα έβγαλε στον εισπράχτορα τη γλώσσα του. Την ίδια στιγμή, τρομαγμένο, άφησε τα χέρια του να ξεφύγουν και πήδησε χάμω. Ο Αναστάσης είδε το αγόρι να χάνεται στη στροφή του δρόμου. Είχε ακόμα μπρος στα μάτια του τα χέρια του, λιγνά, που πάλευαν να κρατηθούν. Κατέβηκε στην επόμενη στάση. Περιπάτησε κοιτάζοντας τα σπίτια και τους αριθμούς. Ύστερα στάθηκε μπροστά σε μια είσοδο μεγάρου.

Διάβασε μια ταμπέλα με κεφαλαία ξεθωριασμένα: ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Δίστασε, έπειτα προχώρησε, μπήκε κι άρχισε ν' ανεβαίνει τις σκάλες. Ήταν ατέλειωτες να τις ανεβεί κανείς, μα του άρεσαν. Του άρεσε καθετί που ψήλωνε, που τον ανέβαζε. Όπως τα γράμματα στην αρχή μιας ταινίας. Έφτασε στο έβδομο πάτωμα, έψαξε, ρώτησε, τέλος χτύπησε μια πόρτα. Επειδή δεν πήρε απάντηση, άνοιξε και γλίστρησε αθόρυβα στο εσωτερικό. Στο βάθος της κάμαρης μια κοπέλα έγραφε στη γραφομηχανή. Ούτε που σήκωσε τα μάτια της πάνω του. Έγραφε σαν υπνωτισμένη. Χρειάστηκε να πάει να σταθεί πολύ κοντά της για να τότε δει. Είχε δυο μάτια κλουβισμένα σε χοντρούς φακούς, που έμοιαζαν ν' αποστειρώνουν το φως. Σαν δυο ψάρια μέσα στη γυάλα τους. Ύστερα η μηχανή έπαψε απότομα. «Μια στιγμή παρακαλώ». Άνοιξε την πόρτα του διπλανού γραφείου και χώθηκε μέσα. Ξαναγύρισε σχεδόν αμέσως και του είπε με την ίδια απaráλλακτη φωνή, που έμοιαζε τυπωμένη σε κορδέλα μαγνητοφώνου. «Περιμένετε παρακαλώ. Ο κύριος Διευθυντής είναι απησυχολημένος». Ξανάπιασε το γράψιμο. Τα μάτια της δεν κοίταζαν καθόλου τα πλήκτρα. Ήταν από τις τυφλές δακτυλογράφους. Ο θόρυβος της μηχανής είχε αποκτήσει τώρα μίαν ένταση και μια πυκνότητα, σα να στριφογύριζε κανένα ελικόπτερο πάνω από το κεφάλι του Αναστάση. Άθελά του χαμήλωσε για να προστατευθεί. Έπεσε σε μια καρέκλα. Προσπάθησε να κρατηθεί ακίνητος, μα κάθε φορά που η κοπέλα πατούσε κανένα πλήκτρο δυνατότερα, τα πόδια του έφευγαν προς τα μπρος, σα να τα βαρούσε κανένας γιατρός με σφυράκι. Ήθελε να τη διακόψει, να της πει πως δεν πείραζε που ο Διευθυντής ήταν απασχολημένος, και ότι θα μπορούσε να ξαναπεράσει. Κι αύριο μέρα ήταν. Μα δεν έβρισκε τρόπο να της μιλήσει. Επειδή δεν μπορούσε να μιλά, να κάθεται ακίνητος, να περιμένει, σηκώθηκε και πήγε στο παράθυρο. Ήταν ένα στενό, δυτικό παράθυρο. Έσκυψε να δει κάτω και ζαλίστηκε. Τον χώριζαν από το έδαφος εφτά ψηλά, θεόρατα πατώματα. Ο αστυφύλακας της τροχαίας ήταν μια τελεία. Το κράνος βουλιαγμένο κάτω από τον ήλιο, οι κλωστές στα χέρια του σπασμένες.

Ξαφνικά τον Αναστάση τον έπιασε το στομάχι του. Σταύρωσε τα χέρια του γύρω στη μέση κι έσκυψε το κεφάλι. Τα πλήκτρα της μηχανής δούλευαν σε ρυθμό πολυβόλου. Αμέσως ύστερα, ο γνώριμος πονοκέφαλος σφίχτηκε γύρω στο κεφάλι του σαν αρραβώνας. Άφησε το στομάχι του κι έπιασε το κεφάλι του. Μα ο πόνος, επιδέξιος ξιφομάχος, τον χτυπούσε ύπουλα στο αφύλαχτο μέρος. Κοίταξε με αγωνία την κοπέλα. Έγραφε ίσια, μονοκόμματη, με τα κλουβισμένα μάτια της σκλαβωμένα πάνω στο χαρτί. Μόνο ο κύλινδρος της μηχανής μετατοπιζόταν ολοένα κι αριστερότερα έχοντας μια τάση να τρυπήσει τον τοίχο και να περάσει στο γραφείο του διευθυντή. Ο Αναστάσης έκανε μερικά βήματα πίσω, κι ήρθε να στηριχθεί πάνω στην πόρτα. Για μερικά δευτερόλεπτα έμεινε εκεί με το πρόσωπο τσαλακωμένο, τα χέρια κλεισμένα σε γροθιές. Ύστερα έκανε απότομη στροφή, άνοιξε την πόρτα κι, αφήνοντάς την ορθάνοιχτη, πετάχτηκε έξω.

Μ. Κουμανταρέας, Τα μηχανάκια, Κέδρος

A1. Με ποια διάθεση ξύπνησε το πρωί ο Αναστάσης και πώς την αποδίδει ο συγγραφέας; Να δώσετε την απάντησή σας σε μια παράγραφο 60-70 λέξεων. **Μονάδες 10**

A2. Να εντοπίσετε το χρόνο και τον τόπο που εκτυλίσσεται η ιστορία. **Μονάδες 5**

B1.α) Να εντοπίσετε ένα σημείο του κειμένου στο οποίο υπάρχει αφήγηση και άλλο ένα στο οποίο χρησιμοποιείται η περιγραφή. **Μονάδες 5**

β) Στο κείμενο εντοπίζονται πολλά εκφραστικά μέσα, όπως η παροιμιώση, οι επαναλήψεις, οι μεταφορές και η προσωποποίηση. Να γράψετε, για 2 από αυτά ένα παράδειγμα. **Μονάδες 5**

Γ. Στο κείμενο θίγονται μερικά από τα σημαντικότερα θέματα της πρώτης συγγραφικής περιόδου του συγγραφέα, όπως η φτώχεια, η ανεργία, καθώς και οι γρήγοροι ρυθμοί αστικοποίησης. Να υποθέσεις ότι τηρείς προσωπικό ημερολόγιο. Σε μια σελίδα του να καταγράψεις τις σκέψεις για τη σημασία και την προσφορά της εργασίας. (100-150 λέξεις)

Μονάδες 25